

о.Теодор БОГАЧЕВСЬКИЙ
Парох Голиня

СЛОВО

**виголошене над гробом блаженної пам'яті Мирослави Бандери,
жени пароха Угринова Старого дня 25 Цьвітня 1921.**

"І ти, невісто, возвеличя як Сара, і
возвеселися як Ревека, і умножся як
Рахиль, втішаючися своїм мужем,
придержуючись меж закону, бо так
зволив Бог" — Слова слюбного
благословеня.

Чоловік як дитина гонить за щастем. Як та дитина бігає за метеликом, щоб го спіймати, так чоловік уживає всіх заходів, щоби щасте досягнути. Но так як дитина о що небудь на дорозі спотикає ся, упадає, з тої причини плаче, а метелик за той час утікає, так чоловік якже часто розчаровує ся, а щастя не досягає? Бо щож то є щасте? Щасте то фаля води, котра, розбиває ся до пливучого . корабля; щасте то вітер, котрий підбиває порошок під небо, но за мінуту той самий порошок Бог знає где осідає; щасте то цьвіт однодневний, котрий одної мінути цвите, розвиває ся, а за мінуту, може до вечера, вяне і сохне. Що є щасте, запитаймо врешті того гробу. О гадко щастя, чом непокоїш мирную душу? Бідне серце, все о щастю сніло, а все стрічало тїнь его слабу!

А прецінь жена добра сама собою є щастем не тільки одної хати, одної родини, але і цілого народу, не тільки теперішнього але і будучого покоління. Що так дійсно є, доводит нам Письмо Сьвяте, котре перед очі нам ставит так сьвітлі, так величні образи женщин. Так до першої зараз жени сказав Господь Бог, що в болях буде родити діти свої начеб на знак і науку, що біль і терпіє є сущною частію кожної жінки. І в болях породила та перша жінка діти свої і з боєм станула над гробом своєї дитини до того забитого рукою виродного брата. Так та красна невинна Ревека, котра під вечер у глибокій студни наповає верблюди старого Єлеазара, а опіля гостинною рукою впроваджує подорожного в домашні пороги вітцівкого дому, звіщаючи ту чесноту гостинности і милосердности, яка повинна здобути серця дівочі. Так видимо Рут збираючу колоски на чужім поли, щоби викормити свекру свою, за для котрої вирекла ся родини, вітчизни і всіх чувств серця, оказуючи, що серце жінки для себе умерле, іншим жигем жити повинно: житєм офіри, чиненя добра і посвяти для других. Так стає нам перед очима та мати Товії, котра що дня вечер, коли сонце заходить, сідає на далекім взгірю і тужним оком, а ще тужнійшим серцем визирає повороту дитини: образ чуйности, молитви і любови, котрою жив для своєї дитини. Видимо Юдиту, котра так надзвичайною любовію любить свій нарід і свою вітчизну і в уєдиненю приспособляє свій розум і серце до увільнення свого народа з тяжкої неволі, а

чого не могли доказати пощерблені мечі Ізраїля, того доказала жінка. Вкінці та чиста як криштал, як слеза Зузанна, котра всі терпіня і смерть навіть переносить над утрату невинности і чистоти, яка є окрасою і скарбом дівиці Християнської.

А щож доперва сказати о женах Євангеличних, о Марії і Марті, сестрах Лазара котрі так люблять свого брата, що о жені Хананейській, котра в огонь рада скочити за свою дитину і котру сам Син Божий оцінив словами: „Жінко, велика твоя віра”, що о Матери Божій, для котрої опису і возвеличення сила людска не вистарчає.

Дитиною Марії була і отся, котру отсе спускаємо до гробу. Згадуючи о її життю, можна сказати слова Св. Письма: "Дім і достатки – то по батьках спадок, але від Господа розумна жінка" Прит. 19:14. Згадуючи і змальовуючи її смерть, можна ю порівнати з тим сонцем, котре погідної днини заходить за гори, можна знов навести слова Письма Святого: „Чесна перед Господом смерть преподобних Його". Чесна то є мила, дорога, велична, свята.

Чесна, бо у неї була рівновага, спокій серця. Там був мир, котрий після слів Святого Апостола Павла превосходить всякит ум. Там був мир, о котрім Син Божий каже: "Мир залишаю вам, мій мир даю вам; не так, як світ дає, даю вам його" Ів. 14:27. Там був мир, о котрім Ангели сьпівають: "Слава вовишнім Богу й на землі мир". Там було здане на волю Божу. Умер отець, заплакала але зараз пригадала на примір Матери Божої і сказала: "Най буде воля Твоя". Умерла Мати, она заплакала але зараз по приміру Матери Божої сказала: "най буде воля Твоя". Умерли братя, умерли сестри, не час було їм умирати але она також піддала ся під волю Божу. Врешті приближила ся смерть і до неї самої. Єї також не було часу умирати, бо заледво 30 прожила літ, она також лишила зажуреного мужа і плачущих 8 дрібних діточок, но она знов по приміру Матери Божої зложила руки на груди, а по ширім прийнятю Святих передсмертних Тайн сказала: "Я слуга Божа, най мені буде по глаголу Твоєму".

Смерть її була дорога, бо там була любов Божа. А хто Бога любить, той ніким не гордит но собою; хто Бога любить, той ближнього любить без зависти і підзірня; хто Бога любить, той себе судит, нікого не погубляє, той сам плаче, нікому слез не витискає, той бажає щастя другим, свого щастя не шукає. Єї смерть вкінці велична, бо она уміла терпіти, по геройски терпіне зносити. Кто Бога в серцю не має, той терпіне уважає яко тягар, той терпіне уважає яко несправедливість, той терпіне уважає яко підставу до наріканя і обвинуваченя Господа Бога. Але в кім бє серце Християнське, той розуміє добре, що „кого Бог любить, того і наказує" Єв.. XIII, 6., що терпінем ми зближаєм ся до Святого Креста, що терпіне від Бога походять і до Бога провадять. Длятого Син Божий каже: „Хто хоче за мною іти, най відрече ся самого себе, най возьме Крест свій і за мною іде" Марк. VIII, 34. Дитиною хреста була блаженної пам'яті Мирослава. Згадаймо перший вибух війни, где ніхто одної мінути не був певний житя, згадаймо, що тут перед хатою була лінія операцій воєнних, при котрих Церков від гармати згоріла, а дім мешкальний тільки чудом уратовав ся, згадаймо, где єї муж мусів хату і родину опускати, а она тут з 8

сирітками лишати ся... Нині все скінчило ся, але ми маємо надію, що той Крест, який она так терпеливо яко правдиво мучениця зносила, стане там на Суді Божім найкрасшою окрасою і обороною.

Тож хоч умерла блаженної пам'яті Мирослава, але "кого Господь любить, того карає" Євр. 12:6, хоч она умерла, але "у вічній пам'яті буде праведник Ілої поголоски не буде боятись" Псал. 111, 6-7.

Тож спочивай, Мирославо, спи сном блажених! Най благословений буде гріб твій! Тобі мило спочивати на своїй рідній українській землі, а тут зараз отець, а тут зараз мати, а тут зараз братя, а тут зараз сестри! Тут близько того гніздочка, где родилась ся, где ховалась ся, гдесь щаслива була ! Тут вітрець тихесенький, тут вітрець теплесенький буде привівати, вістку від мужа діточок приносити, Тут рідні птички будут щебетати, до щасливого вічного сну вколісовати.

А чимже тепер Тебе потішу, опечалена родину? До Тебе передвсім звертає ся жена Твоя, опечалений мужу! Шіснайцять літ ти прожив з нею в щастю і любови. Поминай мене завсе в сьвятій Службі Божій. Терпілисьмо разом, коли Ти війною був від мене розлучений, ти молив ся за мене, я з діточками молила ся за тебе. Ти повернув і ми гадали, що поживем спокійно, що поживем довго, що поживем щасливо. Божа воля інакша, спускаймо ся на то. Учи бідний український нарід, подавай ліки на его рани, но перед-всім сам ту науку заховай, примір їм дай, а особливо крест, котрий Тобі Бог дає, перед народом неси !

Діти любі, цьвіти солодкі! Я вас виростала, я вас доглядала, з кимже вас тепер лишу? Хто вас уміє, хто зачеше, хто прибере, хто приголубит, хто до школи виправит і до церкви поведе? Но не плачте, Я тут у Божого престола буду просити, щоби Бог вас не опустил, Мати Божа була опікункою. Тільки ви ніколи не забудьте на мою науку, ніколи, ніколи не опускайте Бога, ніколи не перестаньте бути дітьми Марії. То останна просьба, останна рада, останнє благословенє Мами для вас.

Якими словами подякую вам, гості милі, кривні мої, котрі так в житю моїм мене словом і ділом wspomагали, а котрі нині токож так численно, мимо далекої дороги, прибули: О най вам Господь Бог, о най Вам Мати Божа небесною за то заплатит ласкою і прислугою!

Якими словами подякую вам, честні парохіяне, серед котрих я від найменчої дитини виросла, і котрісьте тільки довіря, пошанованя і любови мені оказали і моєй родині. Ах, переляйте ту любов і на мої діти бідні сиротята, а Бог сторицею то вам нагородит.

Най Бог благословит і вас, сердечні школярики, котрі своєю участію украшаєте нинішну урочистість похоронну і вашу шляхотну учительку. В школі наша будучність. О найже благословенє Боже спочне над школою, о най Ангели вас провадят по дорозі житя.

Можливо, що я поволи чи поневоли кого оскорбила, скривдила, не догодила: Ах, відпускайте, ах, даруйте, ах, всьо зле забудьте! Ви всі через ціле жите желали мені щастя, ах, моліться, щоби мені Господь Бог місто щастя земского дав мені Щастє небесне. Аминь.